

Vesa-Pekka Tervo

Sisäministeriön rajavartio-osasto
rajavartiolaitos@raja.fi

Suomen Kuntaliiton lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi rajavartiolain ja ulkomaalaislain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

Suomen Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta. Kuntaliiton näkemyksen mukaan hybridivaikuttamisen mahdollisuus merkitsee selkeätä tarvetta uhkakuvien päivittämiselle sekä siitä seuraaville tarpeille tarkastella turvallisuus- ja muiden viranomaisten toimivaltuuksia sekä erityisesti eri toimijoiden yhdyspinnan toimivuutta eri turvallisuustilanteissa. On myönteistä, että Rajavartiolaitos päivittää keskeistä lainsäädäntöään ripeästi toimintaympäristön muutosta seuraten.

Ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden sisällöt nivoutuvat toisiinsa ja tämä sidoksellisuus aiheuttaa uusia vaatimuksia koko yhteiskunnalle sekä varautumisen sisältöjä että suorituskykyjä koskien. Tämän vuoksi Kuntaliitto pitää perusteltuna sisäministerin ja Rajavartiolaitoksen päällikön läsnäolo- ja kommentointioikeutta sotilaskäskyasioita käsiteltäessä. Kuntaliitto luottaa siihen, että yhteistyön tämän osa-alueen tiivistyessä rajavalvonnan luonne ei muutu epätarkoituksenmukaisella tavalla.

Kunnat muodostavat tärkeän osan sekä ulkoisen- että sisäisen turvallisuuden ylläpidon rakenteista ja resursseista. Epäsymmetristen uhkien vuoksi myös kuntatoimijat voivat kohdata ensimmäisenä vihollistoimintaa tai ensimmäisenä havaita toimintaympäristön seurannan ja riskianalyysien kautta sellaisia muutoksia, jotka antavat aiheen oletukseen hybridivaikuttamisesta. Uhkakuvien muuttuessa oleellista on huolehtia siitä, että yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisessä turvallisuusviranomaisten kanssa kiinteässä yhteistyössä toimivien kuntien ja muiden siviiliviranomaisten sekä Rajavartiolaitoksen väliset käytänteet tukevat avointa yhteistyötä. Kuntaliiton näkökulmasta on toivottavaa, että hybridiuhkiin vastaamisen edellyttämiä resursseja ohjattaisiin riittävästi eri yhteistyömuotoihin ja Rajavartiolaitos osallistuisi niihin aktiivisesti. Yhtenä esimerkkinä tällaisesta yhteistyöstä ovat alueellisen varautumisen kehittämiseen luodut valmiustyöryhmät, joiden kautta voidaan vahvistaa alueellista tilannekuvaa sekä parantaa eri toimijoiden kykyä vastata hybridiuhkiin.

Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä huolehditaan Suomessa hyvin erilaisissa toimintaympäristöissä ja osin erilaisten yhteistyömuotojen puitteissa. Tämän vuoksi on toivottavaa, että Rajavartiolaitoksen toimintojen kehitystyö on yhteistyölähtöisiä ja esimerkiksi vapaaehtoisten rooli eri turvallisuusverkostoissa tunnistetaan sekä tunnustetaan asiaan kuuluvalla tavalla. Hybridiuhkien luonteen vuoksi Rajavartiolaitoksen ja Poliisin sekä siviiliviranomaisten yhteistyön edelleen kehittäminen on useista näkökulmista jopa keskeisempää sekä enemmän resursointia edellyttävää verrattuna toimiin, joilla voidaan vahvistaa yhteistoimintaa maanpuolustusta koskevissa kysymyksissä.

Esityksessä ehdotetuilla toimivallan laajennuksilla on todennäköisesti positiivisia vaikutuksia kuntien turvallisuuteen ja nämä vaikutukset korostuisivat kunnissa, jotka sijaitsevat raja-alueilla sekä harvaan asutuilla alueilla.

SUOMEN KUNTALIITTO

Jarkko Huovinen
johtaja, alueet- ja yhdyskunnat

Vesa-Pekka Tervo
pelastustoimen kehittämisspäällikkö

Tiedoksi

Kuntaliiton kirjaamo